

EFK Belastingadviseurs

Salomonstraat 52
1812 PA Alkmaar
T 072 535 0525
F 072 535 0529

info@efkbelastingadviseurs.nl
www.efkbelastingadviseurs.nl

K.v.K. nummer: 37125881
BTW nummer: 8159.58.043.B01
Beconnummer: 487284
IBAN: NL85ABNA0980131359

Gemeente Drechterland
T.a.v. mevr. B. Slijkerman en de heer H. van Driel
Postbus 9
1616 ZG HOOGKARSPEL

Alkmaar, 24 december 2014

Betreft : SED-organisatie en koepelvrijstelling
Kenmerk : BA014 - FvdE/
Bijlage(n) : Geen

Geachte mevrouw Slijkerman, geachte heer Van Driel,

U hebt ons verzocht in een notitie de werking van de koepelvrijstelling weer te geven in relatie tot de nieuwe SED-organisatie en het nieuwe gemeentehuis van Drechterland. Graag voldoen wij aan uw verzoek en informeren u als volgt.

1. De problematiek

De gemeenschappelijke regeling (hierna ook: GR) kwalificeert als btw-ondernemer. Over de bijdragen wordt in beginsel aan de deelnemende gemeenten 21% btw in rekening gebracht. De deelnemende gemeenten verwerken de btw op de gebruikelijke wijze: compensabel, verrekenbaar als voorbelasting en kostprijsverhogend. Met name voor het deel van de kosten waarvoor een kostprijsverhogend percentage van toepassing is, zal echter een kostenverhogend effect optreden.

In de huidige situatie zijn de personeelskosten bij de deelnemende gemeenten zonder btw. Als de GR de personeelskosten doorbelast, zal zij 21% btw in rekening brengen. Een gedeelte zal, op basis van het kostprijsverhogende percentage, drukken als kosten. Kosten jaarlijks ongeveer € 132.000 - € 160.000.

Het nieuwe in aanbouw zijnde gemeentehuis in Drechterland zal mede worden gebruikt door de GR. De GR is een zelfstandige entiteit ten opzichte van de deelnemende gemeenten. Als de gemeente Drechterland het kantoorgedeelte, de entree en de balie van het nieuwe gemeentehuis aan de GR ter beschikking stelt, is geen sprake van gebruik voor haar eigen overheidstaak en kan zij in beginsel de btw op de bouwkosten niet compenseren via het btw-compensatiefonds en niet verrekenen als voorbelasting op de btw-aangifte. Kosten eenmalig € 1.470.000,-

Oplossing voor beide aspecten is toepassing van de zogenoemde koepelvrijstelling en levering van het gemeentehuis aan de GR..

De belastingdienst Hoorn blijft na overleg met het Ministerie van Financiën op het standpunt dat de koepelvrijstelling niet kan worden toegepast. Gevolg is dat de bijdragen van de deelnemende gemeenten integraal zijn belast met 21% btw.

EFK belastingadviseurs adviseert de koepelvrijstelling toe te passen en dit aan de belastingdienst mede te delen. Het is dan aan de belastingdienst actie te ondernemen. Als de belastingdienst naheffingsaanslagen oplegt ontstaat in beginsel dezelfde situatie als wanneer het standpunt van de

belastingdienst wordt gevolgd en de bijdragen integraal worden belast met 21% btw. De aanslagen kunnen rechterlijk worden getoetst middels bezwaar en beroep.

2. Gemeenschappelijke regeling en koepelvrijstelling

Gemeenschappelijke regelingen, die door gemeenten worden gevormd, zijn als afzonderlijk rechtspersoon ondernemer in de zin van de btw, afhankelijk van de vaststelling van de vergoeding. De GR verricht alle gemeentelijke taken tegen een jaarlijkse bijdrage. Omdat de deelnemende gemeenten naast activiteiten waarvoor zij niet kwalificeren als btw-ondernemer (overheidshandelen) of zijn vrijgesteld (onderwijs), ook btw-belaste prestaties verrichten, is toepassing van de koepelvrijstelling alleen mogelijk als de kosten welke toerekenbaar zijn aan de btw-belaste prestaties worden afgescheiden en met berekening van btw worden doorbelast aan de deelnemende gemeenten.

Een GR kan gebruik maken van de koepelvrijstelling als zij aan bepaalde voorwaarden voldoet. Bij toepassing van de koepelvrijstelling brengt de GR voor haar handelingen geen btw in rekening aan de deelnemende gemeenten en kan daarom de btw op gemaakte kosten niet verrekenen als voorbelasting op de btw-aangifte. Om te voorkomen dat toepassing van de koepelvrijstelling tot een hogere btw-druk leidt, kan op basis van een goedkeuring van de staatssecretaris⁽¹⁾ de btw die aan de GR in rekening wordt gebracht, worden doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten (de zogenoemde transparantieregeling). Zij kunnen de btw verwerken als ware die rechtstreeks aan hen in rekening gebracht waardoor compensatie mogelijk wordt.

De voorwaarden voor toepassing van de koepelvrijstelling zijn

- dat de prestaties door de deelnemende gemeenten worden afgenomen ten behoeve van hun overheidshandelen c.q. hun btw-vrijgesteld handelen,
- de prestaties van de koepel rechtstreeks daarvoor nodig zijn en
- de koepel van iedere deelnemende gemeente ieders aandeel in de gemaakte uitgaven terugvordert.

De toepassing van de koepelvrijstelling mag niet leiden tot ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen. Bepaalde diensten zijn daarom van de vrijstelling uitgezonderd.

De GR kan optreden als btw-ondernemer en gelijktijdig de koepelvrijstelling toepassen voor haar vrijgestelde en niet-economische activiteiten ten behoeve van de deelnemende gemeenten.

3. Nieuwe gemeentehuis Drechterland

Zoals hiervoor aangegeven, is de GR een zelfstandige entiteit ten opzichte van de deelnemende gemeenten, los van haar btw-positie. Als de gemeente Drechterland het kantoorgedeelte, de entree en de balie van het nieuwe gemeentehuis aan de GR ter beschikking stelt, is geen sprake van gebruik voor haar eigen overheidstaak en kan zij in beginsel de btw op de bouwkosten niet compenseren via het BTW-compensatiefonds.

De gemeente Drechterland kan de btw op de toerekenbare bouwkosten terugkrijgen door het gebouw btw-belast te leveren aan de GR. De btw op de bouwkosten kan worden verrekend als voorbelasting op de btw-aangifte.

⁽¹⁾ Besluit van 25 januari 2012 nr. BLKB 2012/175M, paragraaf 3.2 Transparantiemethode.

Het gebouw kan naar keuze juridisch of economisch worden geleverd. Met name bij de economische levering is van belang dat duidelijk wordt vastgelegd (bij voorkeur notarieel, tekeningen) welk deel van het gebouw wordt geleverd omdat voor de btw het werkelijk gebruik doorslaggevend is.

De levering (juridisch dan wel economisch) van het kantoorgedeelte, entree en balie tegen vergoeding is belast met btw. Ter voorkoming van de strafheffing overdrachtsbelasting dient de hoogte van de vergoeding tenminste gelijk te zijn aan de waarde in het economische verkeer. De gemeente Drechterland kan alle btw op de toerekenbare bouwkosten verrekenen als voorbelasting.

De levering dient plaats te vinden vóór feitelijke eerste ingebruikneming.

4. *Samenvatting btw-positie GR en gebruik nieuwe gemeentehuis*

- De GR is btw-ondernemer, verricht deels btw-belaste prestaties en kan voor het overige de koepelvrijstelling en transparantieregeling toepassen.
- De GR maakt een splitsing tussen de kosten die toerekenbaar zijn aan de btw-belaste prestaties (btw verrekenen als voorbelasting), aan de compensabele activiteiten (toepassen transparantieregeling voor btw) en de vrijgestelde activiteiten (btw is kostenverhogend).
- De gemeente Drechterland kan het kantoorgedeelte, de entree en de balie van het nieuwe gemeentehuis tegen betaling van een vergoeding juridisch of economisch leveren aan de GR. De levering is belast met btw en de GR kan een beroep doen op een vrijstelling overdrachtsbelasting. Omdat de GR de in rekening gebrachte btw niet kan verrekenen als voorbelasting is vereist dat de vergoeding tenminste gelijk is aan de waarde in het economische verkeer. Hiermee wordt voorkomen dat de zogenoemde strafheffing overdrachtsbelasting kan worden toegepast.
- De levering vindt plaats vóór feitelijke eerste ingebruikneming.
- De GR past voor de aan haar in rekening gebrachte btw welke toerekenbaar is aan de compensabele activiteiten, de transparantieregeling toe waardoor de deelnemende gemeenten hun aandeel in de btw kunnen compenseren.

Wij gaan ervan uit u voldoende te hebben geïnformeerd. Uiteraard zijn wij graag bereid vragen te beantwoorden en een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,
EFK Belastingadviseurs

mr. F.P. van den Eijnden